

Folketingets Forhandlinger. (51.)

801 5. Nov. 1898: 1. Beh. af Lovf. ang. Opfør. af en Strafanst. for kvindel. Forbrydere m. m. 802

beraabe os paa. Men nu tror jeg, at der vilde være meget bedre Lejlighed til at faa det Arbejde, som disse kvindelige Fanger udføre, udført i Kvindefængslet, end der mangen Gang er i Mandsfængslet, fordi det er meget lettere at faa Kvinderne sat i Arbejde. Det kniber mangen Gang i Mandsfængslerne med at faa et passende Arbejde for Fangerne. Jeg kan derfor ikke indse, at der kan være nogen som helst Grund til at antage, at vi ikke skulde kunne faa de kvindelige Arbejdere beskæftigede og et lige saa godt Udbytte af deres Arbejde som nu, naar Anstalten ikke ligger ved Kjøbenhavn. Naar vi ikke stille vore Fordringer højere, end at vi endog blot søge at naa op til de samme Indtægter, som vi nu have af Mandsfangerne, tror jeg ikke, at Forventningerne stilles højere, end at de muligvis nok kunne opfyldes. Jeg kan heller ikke se andet, end at en af Grundene til ikke at lægge Anstalten ved Kjøbenhavn, er Jordens Dyrhed. Naar man skal give 5 til 6000 Kr. pr. Tønde Land et Stykke uden for Byen, kalde vi udenbys Folk det for meget. Der kunde vist ikke spares saa lidt paa denne Konto. Jeg mener, at naar der tages Hensyn til alle de Grunde, som Justitsministeren i sine Motiver anfører for at lægge denne Anstalt ved en stor By — og der er anført en hel Række Grunde — saa have vi netop ovre i Jylland et Sted, hvor de samme Betingelser ere til Stede, og det er Aarhus. Aarhus er den største By paa Halvøen, og er jo saa stor, at den vil kunne tilfredsstille alle Fordringer. Naar der nu, tidt med Rette, men efter min Mening ogsaa somme Tider med Urette, fordi det bruges i Agitationens Tjeneste, i politisk Øjemed, hvilket ingen Steder har hjemme, klages over Kjøbenhavneri, klages over, at Kjøbenhavn har Overvægten over Landet og dominerer det hele, saa siger jeg, at der naturligvis til en vis Grad er noget i det, at det er uheldigt, at vi have en Hovedstad her i Danmark, som vistnok er den største, den talrigst befolkede Hovedstad i Verden i Forhold til den Nation, den er Hovedstad for, og jeg tror, det er uheldigt i Længden ikke alene for Landet, men ogsaa for selve Hovedstaden. Jeg vil derfor ogsaa af den Grund anse det for aldeles urigtigt,

at vi blive ved at dyngge mere sammen her, end der allerede er i Forvejen. Vi ere jo nødte til paa mange Maader at dyngge sammen her i Kjøbenhavn, selv om vi ikke ønske det. Vi have saaledes været nødte til at lægge forskellige Læreanstalter i Kjøbenhavn, fordi Omstændighederne stillede sig saaledes, at vi fornøftigvis ikke kunde komme andre Steder hen dermed. Men ville vi nu give os til her i Landet at arbejde paa, at Hovedstaden ikke bliver alt for stor, og ville vi altsaa — hvad mange af os ønske — ikke knytte for meget til Hovedstaden, for at Forholdet mellem den og det øvrige Land ikke skal blive alt for urimeligt, tror jeg, vi vilde bære os meget uklogt ad, hvis vi sprede det saaledes, at vi lægge en Ting hist og en anden Ting her, en i Nyborg, en anden i Vejle, en tredje i Middelfart, en fjerde i Aarhus, en femte i Viborg osv. osv. Jeg tror ikke, vi naa vort Ønske ad den Vej. Naar vi ville naa noget virkeligt i den Retning, skulde vi i Jylland, saavidt muligt, knytte det til eet Sted, saaledes at dette Sted kommer til at veje op mod Kjøbenhavn. Jeg mener da, at Aarhus er i alle Maader egnet dertil, idet den er let tilgængelig baade til Lands og til Søs. Naar vi derfor skulde have en Anstalt bygget, som ikke absolut fordrer at skulle ligge paa et bestemt Sted, vil jeg for mit Vedkommende sige, at vi burde bygge den i den største By i Jylland, nemlig Aarhus, og derigennem bidrage til, at vi faa en Stad derovre, der i nogen Maade kan stille Fordringer til Lovgivningsmagten, saaledes at der bliver taget Hensyn dertil. Det viste sig jo, at da vi skulde have et nyt kongeligt Bibliotek, var der ingen, der havde noget imod, at vi samtidig fik et Statsbibliotek i Aarhus. (Afbrydelse). Et æret Medlem taler om Teatret, men det ligger ikke for; jeg synes, vi have haft Teaterkampe nok her i Landet. Et Teater faa de alligevel; det behøve vi ikke at sørge for. Den Dag, den Sorg. I alt Fald ved private Bidrag og Tilskud paa anden Maade faa de et stort nyt Teater i Aarhus; men det ligger ikke for i Øjeblikket. Jeg vil nu for mit Vedkommende her ved denne Sags første Behandling anbefale, at vi ikke lægge Anstalten ved Kjøbenhavn — paa ingen Maade